

Oenegeisme

Dm, 12/07/2011 per Antoni Nello

[Coses que passen](#)

S'acaben les classes i els exàmens a la Universitat. I arriben les vacances. I amb elles, alguns estudiants i professors participen en accions de col·laboració amb ONGs diverses, en projectes de cooperació amb països desafavorits. En concomitància, i com a contrapunt, lleigeixo amb interès i molta preocupació l'anàlisi de l'acció de les ONGs a l'Àfrica que fa l'antropòleg Gustau Nerín en la seva obra [Blanc bo busca negre pobre](#) (La Campana, Barcelona 2011).

L'anàlisi que fa Gustau Nerín de les anomenades Organitzacions No Governamentals és demolidora i molt suggerent. Segons ell, a grans trets, ni són no governamentals, doncs depenen d'ajuts públics, netejant consciències polítiques, quan no servint encobertament per emmascarar interessos econòmics, ni són eficaces, començant projectes que, fins i tot si són encertats, s'abandonen en deixar-ne de garantir elles mateixes el funcionament, caient en mans corruptes que se n'aprofiten o les desaprofiten. I pitjor encara, expressen el més ranci paternalisme occidental que li diu a l'Àfrica qui ha de ser, què ha de fer i com fer-ho. O, més sagnat, esdevenen bosses de treball per a molts que no troben treball al nostre primer món i constitueixen estructures de presència sovint escandalosa en el precari escenari de moltes ciutats africanes.

Gustau Nerín té raó. Però al meu parer s'equivoca. I tenir raó i equivocar-se, a la vegada, no és necessàriament un defecte.

Té tanta raó que la seva lectura em sembla imprescindible per evitar ingenuïtats. És com el [Feuerbach](#) de la cooperació institucional. I així com una fe madura ha de passar pel sedàs de la sospita d'alienació, una cooperació encertada, personal i institucional, ha de vèncer i convèncer davant les crítiques que se li adrecen des d'aquest esguard punyent.

I té raó quan diu que el desenvolupament dels països desafavorits no passa per aquestes vies, succedànies d'un nou ordre planetari que cada dia s'imposa amb més urgència, malgrat sigui encara utòpic.

Però també em sembla que s'equivoca. Que obvia quelcom que és transcendental. Que les ONGs, més enllà de la seva operativitat, constitueixen la memòria necessària d'un fet indefugible: que les diferències entre països són escandalosament enormes. I encara, i això em sembla més important, que a través de les ONGs, no totes col·laboradores només amb països del tercer món, es materialitza una experiència transcendental de l'ésser humà, la gratuïtat, una experiència de la que no anem precisament sobrats en el nostre primer món benestant, que tot ho ha convertit en mercaderia.

Una bona lectura per l'estiu. No exempta de polèmica. Però interessant. I que pot ajudar a mantenir el millor esperit de la indignació, esperem que sàvia, d'una ciutadania que s'adona que també el nostre primer món trontolla. I que trontolla per una cobdícia excessiva que ens ha atrapat a tots. I per una dependència d'interessos financers, de guany exclusiu i despersonalitzador, que ens ofega. Dos mals que també han presidit les relacions Nord-Sud, dels quals possiblement en

som responsables tots plegats per inconscients i insensibles. I amb la indignació, i amb l'estiu i les vacances, fomentar una serena reflexió que ens obri camins, en la nostra petita vida individual, quotidiana, però també en el nostre compromís creient, social i polític.